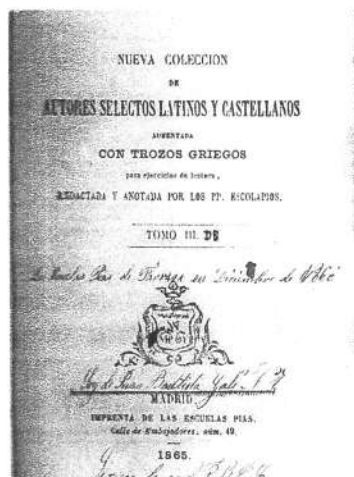

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (156) UN LLIBRE DE L'ESCOLA PIA (1865). JOAN B. GALÍ I COLL

Recentment un company del Grup Filatèlic em va ensenyar un llibre escolar editat per l'Escola Pia de Madrid amb unes anotacions manuscrites que, una vegada examinat, vam considerar molt curiós. Es tractava del llibre *NUEVA COLECCION/ de /AUTORES SELECTOS LATINOS Y CASTELLANOS/ aumentada/ CON TROZOS GRIEGOS/ para ejercicios de lectura,/ REDACTADA Y ANOTADA POR LOS PP. ESCOLAPIOS/ TOMO III/ (emblema de l'Escola Pia)/ MADRID/ Imprenta de las Escuelas Pias./ Calle de Embajadores, núm. 49./ 1865. De les 670 pàgines, 414 són en llatí, 133 en castellà i 30 en grec. Si el llibre era ja curiós per la seva especial temàtica per a nois tan joves (com veurem l'alumne que n'era propietari tenia 14 anys), el que va cridar -nos més l'atenció van ser les anotacions manuscrites. En tres ratlles: "Las Escuelas Pias de Tarrasa en Diciembre de 1866/ Soy de Juan Bautista Galí / Sí que lo es de J B G y C".*

Llibre escolar utilitzat per l'Escola Pia de Terrassa el 1866

Es tractava, doncs, d'un testimoni físic, el primer que coneixem si exceptuem la documentació, escrita o impresa, de la primera i curta estada dels escolapis a Terrassa, amb l'interès afegit que el seu propietari va esdevenir un personatge destacat de la ciutat.

La primera estada dels escolapis a Terrassa va durar només 4 cursos (del 1864-1865 al 1867-1868). El 22 d'agost de 1864, davant del notari terrassenc Pau Cardellach i Busquets, se signà a Barcelona l'escriptura de fundació de l'Escola Pia de Terrassa. L'Ajuntament li cedí per a aules l'exconvent dels pares franciscans. El 19 de setembre de 1868 hi havia un *pronunciamiento* i el dia 30 es van produir ja incidents a l'Escola. L'anticlericalisme era una amenaça per als escolapis, Uns nous acords de l'Ajuntament amb l'orde van ser sotmesos a un referèndum que se

celebrà el 29 de novembre. Els acords van ser rebutjats per 138 vots a favor i 434 en contra, i els escolapis van abandonar Terrassa, on no tornarien fins 32 anys més tard. Els qui vulgueu conèixer amb més detall aquesta estada dels escolapis a Terrassa, us recomanem la lectura del capítol primer de l'obra *Una escola implicada amb la ciutat*, editat per l'Escola Pia de Terrassa el 2002.

En tancar l'escola de Terrassa, 12 alumnes de secundària van continuar els estudis a l'Escola Pia de Sabadell, entre ells el polític i futur alcalde de Terrassa Josep A. Ventalló i Vintró, i un altre alumne que esdevindria també un personatge de la

ciutat, Joan Baptista Galí i Coll, que, com hem dit, era el propietari del llibre i l'autor de les notes manuscrites.

Joan B. Galí i Coll (Terrassa, 2/5/1852 – 15/1/1919), era fill del fabricant Marian Galí i Galí, regidor de Terrassa del 1852 al 1854, i de Josepa Coll i Sagrera, d'una acomodada família de fabricants, i nét del també fabricant Joan B. Galí i Suris i de Josepa Galí i Suris que, malgrat la coincidència de cognoms, evidentment no eren germans, sinó cosins primers tant per banda de pare com de mare.

Joan B. Galí i Coll

Joan B. Galí no va seguir la tradició industrial dels seus avantpassats sinó que es va dedicar a les representacions i a la fabricació de coles i sabons per a la indústria. Com a tal, el 1883 participà en l'Exposició del Colegio Tarrasense. El 1892 va entrar en els òrgans de govern de la Mina Pública d'Aigües de Terrassa, de la qual acabaria essent l'administrador. El 1875 va ser elegit secretari del Casino Tarrasense. Però el que faria destacar Joan B. Galí va ser la seva incansable lluita per la renaixença del catalanisme a Terrassa, del qual fou pioner. El 1886 Joan B. Galí fou nomenat vocal del Centre Català, la primera societat catalanista constituïda a Terrassa. Quan a finals del 1890 es va fundar l'Agrupació Regionalista, Joan B. Galí en va ser

nomenat vicepresident. El 1893, 1895 i 1897 va representar Terrassa en les respectives assemblees de la Unió Catalanista de Reus, Olot i Girona. A principis d'aquest últim any J.B. Galí havia estat nomenat vocal de la junta permanent d'aquesta entitat política. El 17 d'abril del 1898 J.B. Galí publica, sense firma, a *Egara* un article irònic sobre una funció teatral en el Teatre Principal promoguda per organitzar una subscripció per a la construcció d'un cuirassat per a la marina de guerra espanyola. Utset, editor d'*Egara*, no va voler revelar l'autor de l'escrit i dos dies després una manifestació espanyolista va apedregar la seu del diari. A finals de 1898, quan l'Agrupació Regionalista s'instal·la en el Cafè Català del carrer Cremat, ens consta que Galí n'era el president. En el míting celebrat el 25 de juny de 1899 en el Círcol Federal del carrer de Sant Antoni contra la política del govern de Madrid, Galí intervingué amb Francesc Cambó i altres. Sota la presidència de Galí, l'Agrupació creà un cor que esdevindria l'Escola Coral, inaugurà l'1 de gener de 1901 un nou local social al carrer de Sant Antoni, 64, i organitzà la sisena Assemblea General de Delegats de la Unió Catalanista, realitzada a Terrassa el 26 i 27 de maig de 1901.

Joan B. Galí es va casar amb Rosa Guix i Ballbè, filla de l'industrial bataner Felip Guix i Busquets. Un dels fills del matrimoni, Marian Galí i Guix (23/5/1883 – 9/12/1957) heretaria les conviccions catalanistes del seu pare i el succeiria en la direcció de la Mina Pública d'Aigües.

RAFEL COMES